

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 11/2021
27.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Злата Ћирић Бељан, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2022/20 од 28.05.2020. године, у седници већа одржаној дана 27.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2022/20 од 28.05.2020. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2022/20 од 28.05.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 6966/19 од 13.12.2019. године којом је ставом првим изреке одбијен, као неоснован, тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцу, на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова услед повреде права личности исплати износ од 100.000,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, ставом другим изреке одбијен, као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка и ставом трећим изреке обавезан тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 6.000,00 динара. Ставом другим изреке одбијен је, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, у смислу члана 41. став 4. Закона о забрани дискриминације ("Службени гласник РС", бр. 22/2009) и члана 403. став 2. тачка 1. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020, у даљем тексту: ЗПП).

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом на основу признања Вишег суда у Београуд П 2876/18 од 10.07.2018. године утврђено је да је Закључком Владе РС бр.401-161/2008 од 17.01.2008. године, којим су обезбеђена средства ради исплате новчане помоћи ратним војним резервистима са пребивалиштем на територији седам неразвијених општина (Куршумлија, Блаце, Бојник, Лебане, Житорађа, Дољевац и Прокупље) повређено начело једнаких права и обавеза, извршена дискриминација на основу места пребивалишта ратних војних резервиста са пребивалиштем на територији свих осталих општина које нису наведене у Закључку Владе РС, а тиме и тужиоца као учесника рата 1999. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су оценили основаним истакнути приговор застарелости потраживања накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове услед повреде права личности, применом члана 376. Закона о облигационим односима, због чега је тужбени захтев одбијен, као неоснован.

Према закључку усвојеном на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 14.11.2017. године, тужба за утврђење постојања дискриминације не застарева, а потраживање ради накнаде штете (материјалне и нематеријалне) застарева у роковима из члана 376. Закона о облигационим односима. Рок застарелости захтева за накнаду штете по основу дискриминације, почиње да тече од момента доношења Закључка Владе РС од 17.01.2008. године.

Одредбом члана 376. став 1. ЗОО прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од кад је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило, а у сваком случају ово потраживање застарева за пет година од кад је штета настала (став 2.)

Сагласно изнетом, како потраживање ради накнаде штете застарева у роковима из члана 376. ЗОО, то је по оцени Врховног касационог суда правилна одлука нижестепених судова којом је одбијен тужбени захтев за накнаду штете. Наиме, тужба у овој правној ствари је поднета 04.11.2019. године, након што су протекли застарни рокови прописани чланом 376. ЗОО од дана када је по Закључку Владе РС од 17.01.2008. године ратним војним резервистима Топличког округа признато право на новчану накнаду у смислу члана 5. Закључка.

Неосновани су наводи ревизије којима се истиче да је захтев за накнаду штете проузроковане дискриминаторским поступањем тужене неодвојиво повезан са захтевом за

утврђење дискриминације, те како правни поредак Републике Србије, почев од Устава, преко потврђених међународних уговора до релевантних законских прописа не предвиђа никакав рок, односно ни на који начин временски не ограничава субјекта који се сматра дискриминисаним да надлежном суду поднесе захтев за утврђење дискриминације, да се исто правило мора применити и у погледу захтева за накнаду штете по основу дискриминације, те да тренутак када је тужилац недвосмислено сазнао за штету не може бити 17.01.2008. године, већ искључиво дан утврђења дискриминације.

Наиме, тачно је да тужба за утврђење постојања дискриминације не застарева, као и да је у Закону о забрани дискриминације, који је прописао поступак заштите од дискриминације, прописано да се почетак рока за подношење захтева за отклањање последица дискриминације има рачунати од дана утврђења да је дискриминација извршена.

Међутим, постојање дискриминације извршене Закључком Владе Републике Србије од 17.01.2008. године, донетим пре ступања на снагу Закона о забрани дискриминације („Службени гласник Републике Србије“, број 22/09 - ступио на снагу 07.04.2009. године), цени се на основу члана 21. Устава Републике Србије и члана 14. Европске Конвенције о људским правима. Сходно наведеном не могу се рачунати рокови застаревања потраживања накнаде штете прописани Законом о забрани дискриминације, односно од дана утврђења да је дискриминација извршена, већ потраживање ради накнаде штете застарева у роковима из члана 376. Закона о облигационим односима. У конкретном случају рок застарелости захтева за накнаду штете по основу дискриминације почиње да тече од момента доношења Закључка Владе РС од 17.01.2008. године. Стога су правилно нижестепени судови одлучили када су одбили тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу накнади нематеријалну штету по основу дискриминације.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић